

Nye Kirkegaardsanlæg.

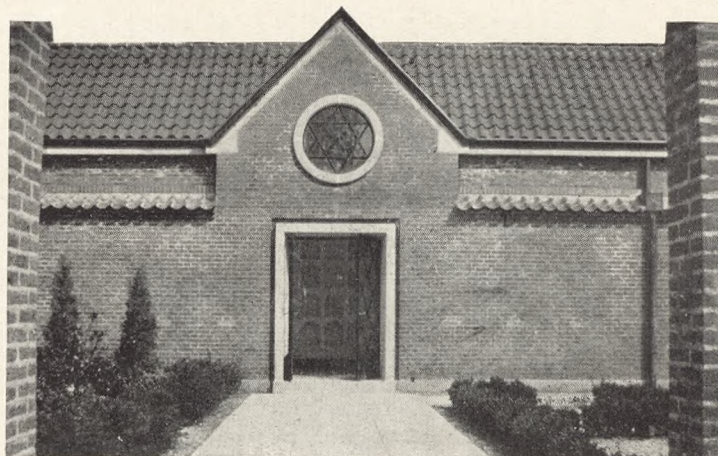
V. Frederiksberg Kirkegaards Udvidelse.

Af Overassistent, Havebrugskandidat A. Hilsøe.

Ved Frederiksberg Allés Omlægning 1927 og ved Indsættelse af Omnibil i Stedet for Sporvogn paa denne Linie nedlagdes Sporvognsremisen i Alléen. Frederiksberg Begravelsesvæsen købte da hele Remisens Areal, ialt 3600 m², med paaliggende Bygninger – beliggende umiddelbart øst for Frederiksberg Kirkegaard og med nøjagtig samme Udstrækning i Syd-Nord som denne – for at benytte det til en haardt tiltrængt Udvidelse af Kirkegaarden og til Indretning af Kolumbarium.

Remisen blev nedrevet med Undtagelse af det nederste af den østre Sidemur og den østlige „Løbegrav“. Den gamle Sidemur er indgaaet dels som Mur i det nye Kolumbarie og dels som Hegnmur, og i Løbegraven er Kolumbariets Varmeinstal-

Øverst: Kig fra den ældre Del imod den nye; nederst: Plan til den nye Del.

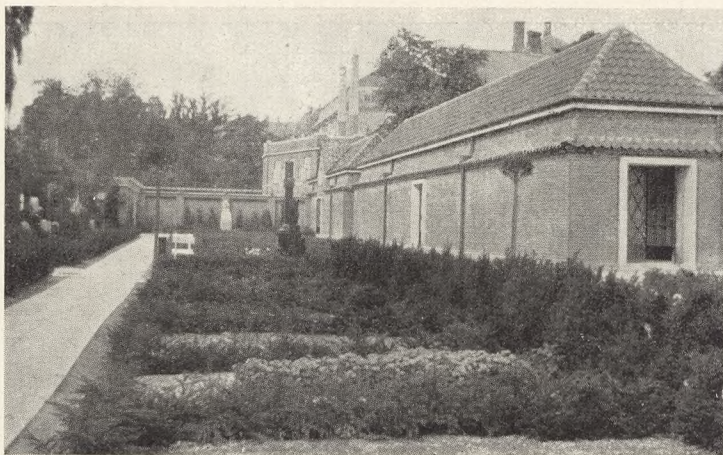

lation indrettet. De øvrige Løbegrave blev hugget op og opfyldtes hovedsagelig med Ler fra private Byggeudgravninger i Nærheden. Planen til Kirkegaardsudvidelsen tegnedes af Hr. Inspektør Elers-Nielsen, Solbjerg Kirkegaard, 1928 og er, som det ses, saa vidt muligt tilknyttet den gamle Del af Kirkegaarden. Niveauet er praktisk talt ens. Det er glædeligt at se, at nogle smukke, gamle Træer i Skellet er blevet skaa-net, omend det er sket paa Bekostning af nogle Gravsteder. Kolumbariet er tegnet af Hr. Arkitekt V. Lauritzen og opført af Hr. Muremester Ejnar Krone. Efter Hr. N. M. Niensens Udnævnelse til Inspektør over Frederiksberg og Søndermark Kirkegaard overtog denne den samlede Ledelse.

Der er paa den nye Udvidelse blevet indrettet 195 Familiegravsteder à 7,50 m² med 4 Kistepladser og 25 do. à 13,50 m² med 8 Kistepladser i hver samt 33 Urnegrave à 1,00 m² med Plads til 4 Urner i hver Grav. Familiegravene skal købes for mindst 40 Aar, Urnegravene for mindst 20 Aar; hvilket er det dobbelte Aaremaal af, hvad der ellers købes for paa Frederiksbergs Kirkegaarde, mens Turnussen er den samme som ellers, 20 Aar for en Kiste og 10 Aar for en Urne. Alle Gravstederne sælges med Servitutbeplantning som følger: Randgravene mod Vest med Thujahække, den nordligste og de to sydligste Midterbander med Buxbomhække, de resterende 2 Midterbander med Taxhække, de 25 store Gravsteder mod Østmuren med Taxhække og 1 Thuja pyramidalis i hvert Baghjørne for at dække den lange, nøgne Murflade. Da Servituthøjden paa Monumenter for Familiegravstedernes Vedkommende er sat saa højt som til 1,80 m, vilde det have været ønskeligt, om der havde været plantet Solitærtræer i Baghjørnerne paa alle disse for at dække event. forskellige Monumenter paa Siderne, naar man betragter Afdelingen fra en af Enderne; men det maa haabes, at Gravstedejerne selv vil have Øje for dette og bøde derpaa ved selv at lade plante Solitærtræer. Ligeledes vilde det have virket godt, om Servituthøjden paa Monumenter og Beplantning for Midtergravenes Vedkommende var sat lige saa lavt som paa Urnegravene, nemlig 80 cm, saa hele Midterpartiet blev holdt lavt og overskueligt og flankeret paa Siderne af højere Monumenter og Beplantning.

Efter at Stykket var drænet og kloakeret, blev Hækkene plantet og Gangene anlagt i Foraaret 1929. Gangene er belagt med 2 Rækker støbte Fliser som de fleste

Indgang til Kolumbariehallen.

andre Gange paa denne Kirkegaard, hvilket er behageligt at gaa paa og let at holde rent. Allerede i Juli samme Aar fandt den første Begravelse Sted i een af de nye Grave, og siden er langt over Halvdelen solgt, de fleste købt paa Forhaand, saa man mærker, Publikum synes om det Arbejde, der her er udført.

Kolumbariet bestaar af 4 mindre, selvstændige, udvendigt ensartede Bygninger, hvoraf foreløbig kun de 2 nærmest Frederiksberg Allé er opført. De enkle, rolige Bygninger er opførte af almindelige, røde Mursten med rødt Tegltag og Tagrende og Nedløbsrør af Kobber. Hver Bygning er delt i 3 Rum, et større i Midten og et mindre i hver Ende. Alle Gulvene er belagt med hvide Marmorfliser og kantes af Murenes sorte Panel under Nicherne. Ovenlys i alle Rummene giver en lidt dæmpet Belysning. Urnerne stilles i aabne Nicher paa alle Væggene. I den første Bygning – Afdeling I – dannes Nicherne af graa, murede, halvbuede Rum, og det hvælvede Loft er ligeledes graamuret, hvilket gør et lidt trist Indtryk. I den anden Bygning – indeholdende Afdelingerne II, III og IV – er alle Nicher firkantede, dannede af gullig, fransk Sandsten, og Vægge og Loft er ogsaa gule, hvilken Farve virker lysere og mere oplivende.

I Juli d. A. blev de 2 opførte Bygninger færdige. Deres 4 Afdelinger indeholder ialt 800 Nicher af forskellig Størrelse, dog alle saa store, at der er Plads til en Dobbelturne (d. v. s. een Urne, der er saa stor, at den kan rumme Asken af to Lig) og en Blomsterkasse foran denne. I Afdel. I og IV er der obligatorisk Pyntning, og Prisen er her 250 Kr. for en alm. Niche og 200 Kr. for Pyntningen for en 10-aarig Turnus, og for større Nicher er Prisen henholdsvis 450 og 400 Kr. I Afdl. II og III er Priserne 70 Kr. for en mindre Niche og 150 Kr. for en større samt 300 for nogle særlig store Nicher til 2 Urner.

Med de ca. 1000 Urnepladser i Søndermark Kolumbarium og Urnemur samt Urnegravene samme Sted og paa Solbjerg Kirkegaard kan Frederiksberg Begravelsesvæsen, hvad angaar Urnepladser, sikkert se Fremtiden rolig i Møde for en længere Aarrække og vente med at opføre de projekterede, men resterende 2 Bygninger. Indtil videre udnyttes Grunden som Indslagsplads, hvilket just ikke er saa smukt som det er praktisk, men en saadan Plads har altid manglet paa denne tæt belagte Kirkegaard. Bedre og smukkere havde det været, om man havde anlagt f. Eks. en smuk Rosen-

Parti fra den nye Del.

rabat eller et Busket. Pladsen lige inden for Indkørslen fra Frederiksberg Allé udnyttedes som Materialgaard, og i Remisens gamle Kontorbygning er der indrettet to smaa Lejligheder for nogle af Kirkegaardens Folk.

Alt i alt maa Frederiksberg Kirkegaards nye, moderne Udvidelse siges at være denne gamle, smukke og ejendommelige Patricierkirkegaard værdig.

Pyntning af Gravene mod Vinteren.

Af Inspektør Chr. Beck Skrydstrup.

Løvet falder, Vinteren nærmer sig, Tiden er inde til, at man maa tænke paa at iklæde Graven sin Vinterdragt.

Denne smukke Skik, der saa vidt mig bekendt er særegen for Danmark, har vel oprindeligt været tænkt som en Beskyttelse af Gravstedernes Plantevækst, men har saa efterhaanden udviklet sig til det, den nu er blevet —, en Udsmykning!

Granpyntning. Vestre Kirkegaard, København.

Foto: Knudstrup-Andresen.